

نام:		وزارت آموزش و پرورش	
نام خانوادگی:		اداره کل آموزش و پرورش خراسان شمالی	
نام درس: ادبیات ۳		مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بجنورد	
پایه: دوازدهم		دبیرستان غیر دولتی علوم	
تاریخ: / / ۱۴۰۰		مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	
طراح سوال: نقدی		مهر آموزشگاه:	
ردیف	سوال	پارم	
	ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.		
۱	۱- فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده		
۰/۵	۲- گفت «جرم، راه رفتن نیست، ره هموار نیست»		
۰/۵	۳- بگرای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند		
۰/۷۵	۴- محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست		
۰/۷۵	۵- در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست		
۰/۷۵	۶- آن عالم پر شگفتنی و راز، سرایی سرد و بی روح شد		
	۷- عبارت «وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد» با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟		
۱	الف) مهیا کند روزی مارو مور اگر چند بی دست و پایند و زور		
	ب) ولیکن خداوند بالا و پست به عصیان در رزق بر کس نبست		
	ج) پرستار امرش همه چیز و کس بنی آدم و مرغ و مور و مگس		
۱	د) چنان پهن خوان کرم گسترده که سیمرغ در قاف روزی خورد		
	۸- شاعر در بیت زیر علت غمگین نبودن خود را در چه می داند؟		
۱	«هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»		
	۹- در بیت «ای مادر سر سپید! بشنو / این پند سیاه بخت فرزند» منظور از «مادر سر سپید و سیاه بخت فرزند» چیست؟		
۱	۱۰- مفهوم عبارت «یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم میزد» کدام است؟		
	الف) نگاه کردن و ترسیدن ب) امید داشتن و بیم داشتن		
۱/۵	پ) بیم داشتن و امید داشتن ت) بینا بودن و بد نظر بودن		
	۱۱- با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید.		
	هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد		
	در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام		
۱	الف) منظور از «ماهی» چیست؟		
	ب) مصراع اول بیت دوم به چه معناست؟		
	۱۲- در عبارت « به خاطر داشتم چون به درخت گل برسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را، چون برسیدم بوی گلچمن مست کرد که دامنم از دست برفت »		
	الف) نقش اولین ضمیر پیوسته چیست؟		
۰/۷۵	ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟		
	۱۳- واژه های قسمت الف را به قسمت ب وصل کنید. (یک مورد اضافی است)		
	الف	ب	
	۱ سریر	۱- پس افکند	

۲- میراث

۲- زیور

۳- حلیه

۳- اورنگ

۴- بد یمن

۰/۷۵

۱-۴ معنای واژگان مشخص شده را بنویسید

الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست (ج) هنگام چریغ آفتاب کنار قنات اتراق می کردیم
ب) در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد.

۱-۵ در بیت زیر کدام ارکان جمله حذف شده آن را بیابید و نوع حذف را مشخص کنید.

در وی شکاری بسیار و اختلاف صیادان آن جا متواتر

۱-۶ در گروه های اسمی زیر وابسته های وابسته را با ذکر نوع آن مشخص کنید

الف) آخرین چراغ امپراتوری رم (ب) شیوه نویسنده ی هنرمند

۰/۵ ۱-۷ در عبارت زیر نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید

نخستین روزی که از پاریز خارج شدم، سیرجان را آخر دنیا حساب می کردم

۱-۸ در مصراع «گفت می باید تو را تا خانه ی قاضی برم» زمان فعل «برم» را بنویسید.

۱-۹ در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید

در حیاط چادر زدیم و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به چادر بکشد.

۲۰- نادرستی املائی را در عبارات زیر مشخص کنید و درست آن را بنویسید

الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده

ب) واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوب

۲۱- آرایه های بیت های زیر را بنویسید .

الف) بر کن ز بن این بنا که باید/ از ریشه، بنای ظلم بر کند

ب) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟/ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟

۲۲- شعر حفظی

۱ الف) یک دم غرق بحر خدا شو گمان مبر

ب) هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی

ج) ای بی خبر، بکوش که صاحب خبر شوی

د) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۰/۵ ۲۳- کدام گزینه آرایه های بیت زیر را درست نشان می دهد.

چگونه چشم تو مست است و زلفت آشفته چنان به روی تو آشفته ام به بوی تو مست

الف. ایهام - تشخیص - تشبیه - جناس ناهمسان

ب. تشخیص - کنایه - مراعات - حس آمیزی

ج. استعاره - ایهام - تلمیح - مراعات

د. حسن تعلیل - کنایه - تشبیه - واج آرایی

در آینده ی ناامیدان هیچ اتفاق تازه ای نمی افتد

- ۱- خداوند به فراش باد صبا فرموده تا سبزه و گل ها و چمن ها را که مانند فرشی از جنس زمرد هستند را در زمین پهن کند
- ۲- گفت جرم و گناه من راه رفتن نیست بلکه راه هموار نیست (اشاره به اوضاع نابه سامان جامعه دارد)
- ۳- مانند اژدهای خشمگین و شیر عصبانی حمله کن و فریاد بزن (توصیه به مبارزه و قیام و ایستادگی و مقابله با ظلم و ستم)
- ۴- حال عاشق واقعی را فقط کسی عاشق واقعی درک می کند همانطور که برای شنیدن سخنان زبان گوش مناسبترین ابزار است
- ۵- شرط عاشق بودن و در سرزمین عشق قدم گذاشتن ترک مادیات و دوری از آنهاست .
- ۶- دنیایی که پر از راز و خارق العاده بود به خانه ای سرد و بی روح تبدیل شد
- ۷- ب
- ۸- غمگین نبودن برای کم و زیاد زندگی و غصه مادیات را نخوردن
- ۹- مادر سرسپید دماوند که نماد مردم ایران با تمدنی کهن است - سیاه بخت استعاره از شاعر
- ۱۰- ب
- ۱۱- ماهی عاشق واقعی و حقیقی
- حال عاشق را تنها عاشق واقعی درک می کند
- ۱۲- ضمیر مفعولی
- اختیار از دست دادن
- ۱۳- سریر = اورنگ
- میراث = پس افکند
- حلیه = زیور
- ۱۴- مستور = پوشیده چریغ آفتاب = چراغ آفتاب (طلوع آفتاب) سموم = باد گرم و زیانبار

۱۵- فعل است به قرینه معنوی حذف شده

۱۶- رم وابسته وابسته مضاف الیه مضاف الیه

هنرمند وابسته وابسته صفت مضاف الیه

۱۷- متمم- مسند- مفعول - مسند

۱۸- بیرم مضارع التزامی

۱۹- سرمای کشنده ترکیب وصفی برف زمستانی ترکیب وصفی

۲۰خوان - منصوب

۲۱- بنا استعاره از ظلم - بنای ظلم اضافه تشبیهی - از ریشه برکندن کنایه از نابود کردن

تضد - پرسش انکاری - متناقض نما یا پارادوکس - نی نماد انسان کامل - دمساز بودن نی تشخیص

۲۲- شعر حفظی

۲۳ - الف